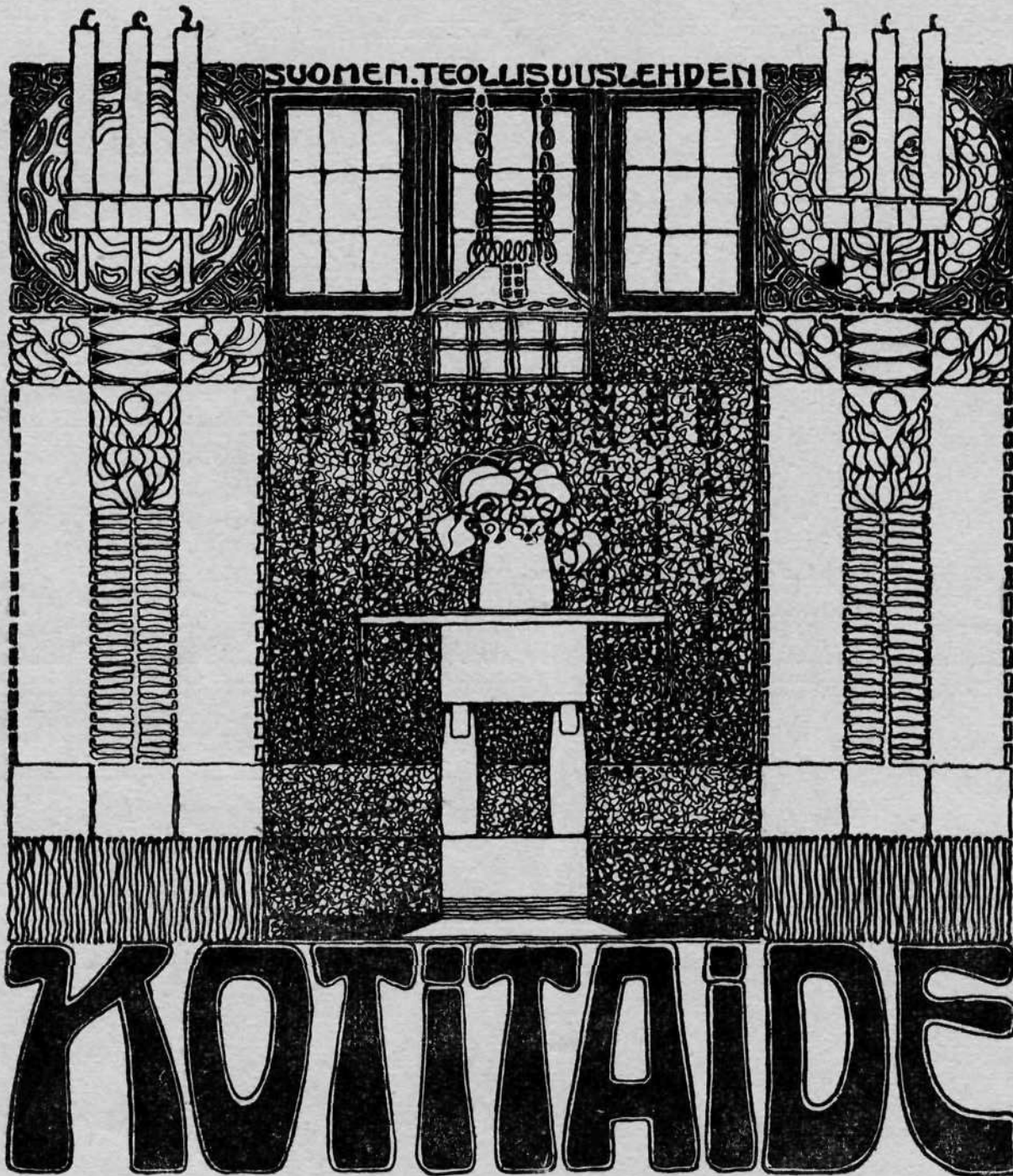

6e

KOTITAIDE

1909
N:o 2

**HUONESISTUSUKSIA
RAKENNUSTAIDETTA
MAALAUSTA JA KUVAN-
◇ ◇ ◇ VEISTOA ◇ ◇ ◇
TAIDETEOLLISUUTTA**

8:5
vuosikerta

**Suurin valikoima
Taideteollisuusesineitä**

kuparista, messingistä,
bronsista, raudasta,
kristallista, porsliinista
ja fajansista

**G. F. STOCKMANN
OSAKEYHTIÖLLÄ
— HELSINGISSÄ —**

TOIMITUS:

EINO SCHRODERUS, TYYNE KOLINEN y. m.

Toimituspaikka: Alpertink. 20, puh. 55 94.
Konttori: Huvilakatu 5, puh. 6 44. — Posti-
osoite: Suomen Teollisuuslehden Kotitaide.
Kotitaiteen Ilmoitustoimisto: Fredrikink. 39,
puh. 30 82. — Tilaushinta 9 mk. — Ilmes-
tyy 12 num. vuodessa vähintään 30 kuva-
liitteen seuraamana

5 Herman Lindell 5

ERITYISLIIKE

Taiteilija- ja
piirustusaineita

5 I. Henrikink. 5

5 HELSINKI 5

Hietalahden Osakeyhtiö
 Helsingissä' Hietalahden rannan ja
 Nuoranpunojankadun kulmassa
 Puhelimet 48 ja 5 11.

— — — — —

Koriste ja verhoilupajat.
 Mattoja, Uutimia, Rautasänkyjä,
 Korihuonekaluja, y. m.

— — — — —

Huonekalu-näyttely Aleksanterink. 13.
 Lundqvistin liikepalatsissa.
 Puhelin 37 84.

S. WUORIO ♦ **MAALARILIIKE JA**
 Aleksanterinkatu 9 ♦ HELSINKI ♦ **TAPETTIKAUPPA**

ARVOISAT LUKIJAT!

Ruvetkaa liikeyhteyteen ja tehkää ostok-
 senne niissä liikkeissä, jotka ilmoittavat

— — — — — KOTITAITEESSA — — — — —

R. MELLIN
KULTASEPPÄ
 Valmistaa kaikellaista
 kulta- ja hopeasepäntöitä.

Viiniläinen Huonekalu-Varasto

RYDMAN & C:o

— — — — — Aleksanterinkatu 11 — — — — —

Kaikenlaatuisia huonekaluja, kankaita, ver-
 hoja, uutimia, mattoja y. m.

Erikoisosasto: amerikalaisia konttorihuone-
 kaluja

Taidetakomo

|| KORU ||

Eino Schroderus.

■ ■ ■ Valmistaa lampuja, lyhtyjä,
 kynttiläjalkoja, kirjoitustelineitä, huone-
 kaluheloja y. m., y. m.

Ottaa suorittaakseen kaikenlaatuista
 rauta-, kupari- ja messinkiteollisuuden
 alalle kuuluvaa taiteellista työtä.

EINO SCHRODERUS.
 Arkkitt.

Maariank. 28. P. 53 48. TAKOMO Maariank. 24.

KOKONAISKUVA MESSINAN KAUPUNGISTA PELORITANIN YLÄNGÖLTÄ KATSOTTUNA, MESSINAN SALMI, STRETTO DI MESSINA, KALABRIAN RANTA.

MENNEINEN MESSINA.

Matkamuistelmia.

Kun muistelen mennyttä Messinaa, tapahtuu se syvällä surumielellä, haikealla kaipuulla. Tuntuu sen hävitys kuin unelta tai sadulta, jota ei usko todeksi. Kun kuukausi sitte vanhan vuoden mailleen mennessä sanoma levisi läpi maailman että Messinaa ei enään ole, oli se kuin terävä viillos luissa ja ytimissä. Ja siellä syvällä mielen pohjassa tämä tieto yhäkin viiltää, viiltää lakkaamatta.

Onko tämä vain tuon kadotuksen ja kauhun inhimillistä sääliväisyyttä ja surkuttelua, osanottoa kanssa-ihmisten kurjaan kohtaloon?

Sureeko sydän taiteen tappiota Messinan kanssa?

— Eihän Messinalle ollut taide suonut kuin murusia vain siitä runsaudesta, millä se rehen-telee Italian ja Sicilian muissa kaupungeissa.

Onko se tämän näkyväisen elämän epävakavuus, joka vavistuttaa mieltä kun 100 tuhannet ihmiset tuhotaan silmänräpöksessä turvallisissa kodeissaan, rauhallisissa asunnoissaan?

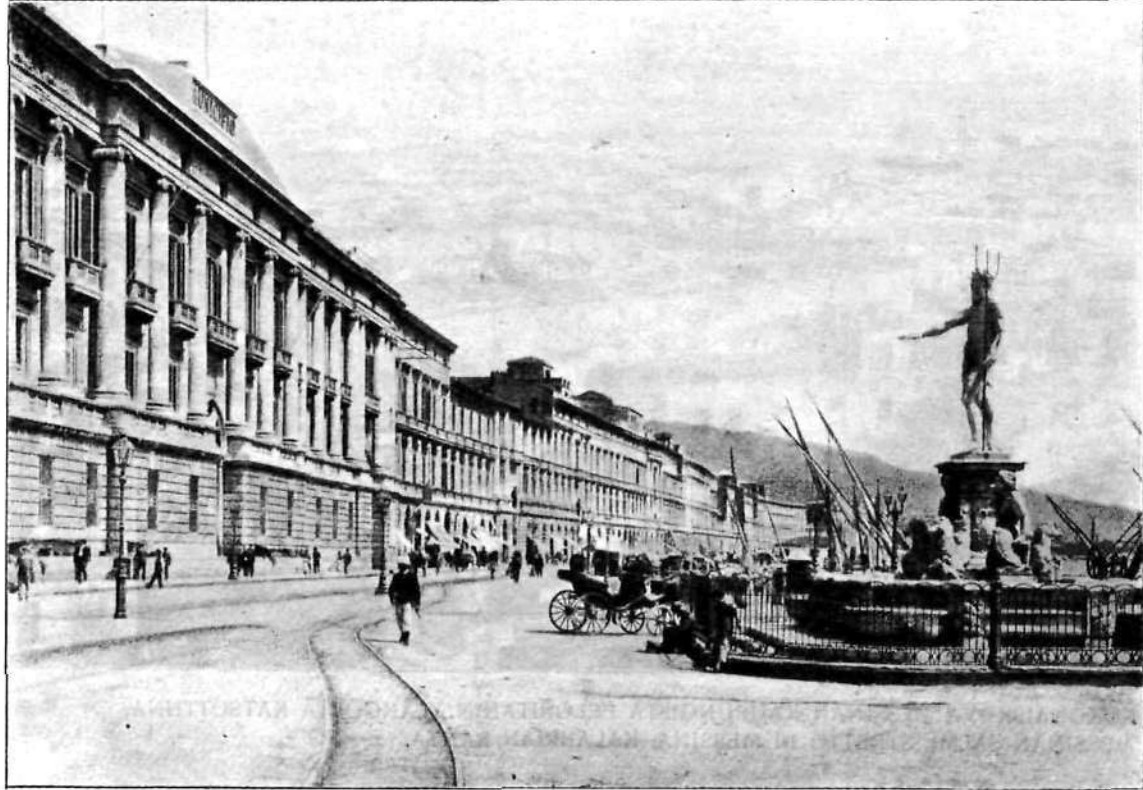
Kerron tässä mitä näin, mitä tunteita tunsin Messinassa kun siellä 7 kuukautta ennen sen hävitystä majailin.

Oli ihana kesäinen iltapäivä kun me, minä ja matkakumppanini lähestyimme Messinaa. Tulimme Palermosta pitkin pohjoista rataa, mikä seuraa Tyrhenian meren rantaan aina jonkun matkan sivu Milazzon kaupungin. Sieltä käännytään sisämaahan, nouseaan korkeata ylänköä ja pian aukenee eteemme hurmaavan ihana näköala. Olemme korkealla Pelaritanivuoren rinteellä. Edessä allamme koko Messinan kaupunki amfiteatraalisessa kaarteessaan iltapäivän auringon pehmeässä valaistuksessa, tuossa Messinan sokea salmi, Stretto di Messina, läpikulkevina laivoineen ja majakkaneimineen, niin tyynenä ja ihanana, ja kaiken taustana Kalabrian ranta somine vuorineen, ilta-aurin-gon luodessa siihen kultahohdettaan; vähän loitom-malla Apeninien vuorijono purppurapunassaan.

Sopivampana aikana ei saattanut Messinaan saapua kuin tämä, jolloin sinne tulimme. Näkö oli niin lumoavan valtaava. Tuntui siltä kuin tältä paikalta ei tekisi mieli niin pian poistumaankaan.

Rautatie painuu taasen alaspäin ja tehtyään ison kaarroksen vasemmalle vie juna meidät Messinan salmen rannalle, Messinan asemalle.

Messina oli köyhä taide-esineistä. Senpävuoksi sinne harva matkailija pitemmäksi aikaa pysähtyi-

CORSO VITTORIO EMANUELE, MUNICIPIO, FONTE NETTUNO.

kään. Sen kautta kävi kylläkin suuri matkailijatulva, mutta se oli vaan kauttakulkupaikkana Sicilian ja Italian — tai ehkäpä yhtä paljon Afrikan (Tunisin) ja viimeksimainitun välillä.

Arkkitehtoonisia muistomerkkiä oli Messinassa erityisesti vähän ja siksi ei meidänkään aikeemme ollut alkujaan pysähtyä siellä sen enempää. Tavattoman suloinen ilma ja ihana luonto houkuttelivat kuitenkin unohtamaan pikaisen pois-lähdön ja niinpä tuli Messina useampipäiväiseksi olinpaikkamme.

* * *

Puhastettuamme itseämme kiireemmiten matkan tomusta ja hiestä Continental hotellissa, mikä oli aivan Duomon, katedralin vieressä, lähdimme kaupunkia silmäilemään. Koetimme varsinkin joututtaa itseämme kuululle rantakävelyille, Corso Vittorio Emanuele, ja rantapuistikolle, Giardino a Mare, näkemään vielä viimeisiä iltauringon säteitä Kalabrian rinteillä.

Corso Vittorio Emanuele oli enin uusaikaisin Messinan kaduista. 1783 oli maanjäristys tämän ranta-alueen kokonaan hävittänyt ja sen jälkeen oli se uudelleen rakennettu.

Katu oli muodostettu leveäksi isoista laavalaatoista ja jono muhkeita renessanssipalatsia rakennettiin pitkin sen maanpuolista vartta. Viimeinen maanjäristys oli ollut siksi pelottava ettei näitä

taloja annettu rakentaa 3-kerrosta korkeammiksi. Ja nyt ne näyttivätkin siinä seisovan niin vankkoina ja mahtavina. Olihan jo liki kaksi ihmispolvea ne siinä nähnyt ja kukapa enään viitsi edes ajatella, että mikään mahti niitten vakavuutta järkyttäisi. Vähin epäilivät Messinan asukkaat maanperänsä vakavuutta.

Kadun toista reunaa kaunisti laivojen rivi, erittäin vilkas satama-elämä ja Sicilian mitä kaunein satama. Corso Vittorio Emanueleen eteläisessä osassa on kuvan etualassa nähtävä Neptun-suihku-kaivo. Keskellä seisoo siinä Neptun-jumala Karybdis ja Schylla sivuillaan. Teos on A. Montorsolin luoma (1546), mutta ei tee mainittavampaa taiteellista vaikutusta.

Tämän vastassa oleva, kuvassa nähtävä rakennus on kaupungin hallintorakennus Palazzo Municipio. Se ulottuu toisellekin samansuuntaiselle kadulle Via Garibaldille, joka on kaupungin suurin liikekatu. Siellä on Pal. Municipion edessä Piazza (tori) del Municipio.

Viime mainitulla kadulla oli, paitsi joukko yksityispalatsia, börssitalo, johon postikin oli sijoitettu, Vittorio Emanueleen teatteri, Palazzo Reale ja kaunis Villa Mazzini ihanine palmuistutuksineen, muita mainitsematta.

Via Garibaldilla oli myöskin meidän erinomainen ruokailupaikkamme, Café Venezia. Hotelimme ravintola oli nim. tähän aikaan jo suljet-

KATEDRAALI ELI DUOMO JA TORI, PIAZZA DEL DUOMO, SEN EDESSÄ
SUIHKUKAIVO, FONTANA DEL DUOMO.

tuna sillä sesonki „oli jo lopussa ja siksi oli meitä“ neuvottu aterioimaan mainitussa ravintolassa.

Siellä söimme me parhaat Italian makaronit — „Spagliatti con pamidare“ oli näitten herkkujen nimi. Ne olivat nim. erittäin maukkaalla tomaatti- (pomidare) kastikkeella höystettyjä ja 30 senttimillä (pennillä) niitä sai kukkurapäälautasellisen. Ensimmäisenä ruokana ne kuten luullakseni makaronit aina — Italiassa — aterioitiin.

Messinan huomattavin muistomerkki oli Duomo, jonka vieressä — kuten mainitsin — oli asuntomme. Se oli yksi noita Normannien aikaisia kirkkoja, joita Siciliassa on niin useita, ja joista toiset ovat niin ihmeteltävän ihania. Cappella Palatina esim. Palermossa on mielestäni kauniimpia mitä koskaan olen nähnyt.

Messinan Duomo ei tosin kuulu näitten kauniimpain joukkoon, mutta oli siinäkin vissiä viehätyskohtiaan. — Sen ensimmäiseksi rakennusvuodeksi lasketaan vuosi 1197, mutta sitä on myöhemmin niin paljon muokkailtu ja muutettu. —

Vuonna 1254, Conrad IV hautamenoissa syytyi se palamaan ja 1559 kohtasi tornia sama kohtalo.

Seitsemännellätoista vuosisadalla se rakennettiin uudestaan ja päällysteltiin marmorilla, mutta jo

1783 runteli sitä taas maanjäristys hävittäen sen tornin.

Sen primitiivinen goottilainen fasaadi oli mustaa ja valkoista marmoria ja kaunisti sitä 3 goottilaista porttaalia. Edustassa oli kuvauksia Vanhasta Testamentista; molemmilla puolin kirkokuvia, joissa esitettiin rakennustyön yhteyteen kuuluvia henkilöitä Pyhänkirjan kertomusten yhteydessä.

Sisusta oli yksinkertainen 3-laivainen latinaisen ristin muodossa. Keskustalaivan muodosti 14 arkaadia 26 byzantinisen graniittipylvään kantamana, mitkä pylväät oli otettu entisestä Neptuntemplistä. Valkomarmorinen kaunis saarnatuoli oli yhteen niistä kiinnitetty. Sen tekijäksi mainittiin André Camalech.

Kuori oli rikas ja muhkea; aistikas baldakiini siinä mainittiin Giacomo Serpottan viimeistelemäksi.

XIV-vuosisadan mosaikit kaunistivat kirkon permanttoa.

Piazza del Duomoa eli torio Duomon edessä kaunisti kaupungin taiteellisin laitos, pulska suihkukaivo, Fontana del Duomo. Se oli Michelangelon oppilaan Giov. Montarsolin luoma (1547—51). Sitä koristi allegoriset veistokset esittäin Niiliä

Tiberiä, Ebroa, Camaroa y. m. sekä korkokuvaukset meriliikkeestä ja kaupasta.

Corso Vittorio Emanuelella oli toinen suuri mutta vähemmän arvokas suihkukaivo, saman tekijän luoma. Keskellä siinä oli Neptun-jumala Scylla ja Karybdis vierellään — tästä nimi Neptunkaivo. —

Mainittakoon tässä muitakin huomattavampia taideluomia, joita en tosin ollut tilaisuudessa näkemään, mutta jotka tiesin siellä löytyvän:

Vanhemman kaup. osan syrjässä oli kirkko S. Maria della Scala XIV-vuosisadalta, jossa Jumal-äiti oli Andrea della Robbian tekemä; pari kirkkoa Chiesa S. Nicolo ja Chiesa S. Gregorio — molemmat A. Calamechin luomia, toisessa niistä Geronimo Alibrandin iso alttaritaulu; vielä Museo Comunale, jossa lienee ollut suurenlainen taulukokoelma erikois-sicilialaisia teoksia.

Campo Santo, hautuunmaa on kaupungin yläosassa korkealla mäellä. Sen taitse kulkee juuri Palermosta Messinaan tuova rautatie. Tingittyämme Duomon luota ajurin — tinkiminen kuuluu nim. koko Italian valtakunnan välttämättömiin paheisiin — lähdimme seuraavana päivänä ajamaan sinne ylös vieläkin ihaillaksemme samaa iltapäivän panoraamaa, mikä meidät jo junamatkallamme oli edellisenä päivänä niin vallannut.

Ajettiin kapeita katuja, kulettiin kaupungin vanhimpien osien läpi. Siellä sai oikein elävän kuvan siitä siivottomuudesta mikä vallitsee Sicilian kaupungeissa. Oli siinä haju semmoinen että sille mielellään vaunussakin istuessa nenänsä tukitsi ja näkökin tuppasi oikein luonnolle käymään.

Mutta Campo Santolla oli kaunista, luonnon ihana pengermäinen laitos ja valtaavan soma näköala. Siitä olisi saattanut nauttia uudestaan ja taas uudestaan.

Seuraavana päivänä tehtiin matka Taorminaan ja sieltä Syracuseaan. Mutta Messina pysyi pääkorttelinamme.

Nyt saimme nauttia Messinan niemen toisen rannan ihanuutta, Jonian meren kylkiä.

Kun tältä retkeltä taas muutamain päivään kuluttua Messinaa lähenimme, niin oli siinä rantamalla suloutta. Puhtoiset hietikot sinervän veden huuhtelevana, valkokuohuisten rantaväreitten reunustelemana, kalastajat pyydyksiään päivänhelakassa paahteessa levittelemässä, lapset rantavedessä pulikoimassa — — —. Se oli niin houkuttelevaa vaunun kuumuuteen suljetulle matkamiehelle mennä uiskentelemaan tuonne ulapoille, painiskelemaan hiekkarannalle maininkien kanssa.

Oltiin taas Messinassa. Tavattiin tavaramme hyvin säilyneinä hotellissamme, kyyperi, jonka kanssa olimme enin olleet tekemisissä, samassa

alkohoolituoksussaan ja samat makaroonit Café Veneziassa.

Vaikka Messinassa vallitsi mitä suurin siivottomuus itse kaupungin keskiössäkin kun vaan poikkesi vähänkin valtakadulta sivulle, niin oli siellä kuitenkin se miellyttävävyys, että ruo'an valmistus näytti siistille, sillä se oli ylhäisön tarkastettavissa.

Itse Via Garibaldillakin oli nim. keittiöt eli „laboratoriot“ — jota nimeä ne näkyivät täällä kantavan — ravintolan vieressä kadun puolella, kuin muutkin verstaat — joll'ei tosin kaikki, niin kuitenkin useat.

Oli taasen illan suu — yksi noita ihania, mitkä loivat Messinalle ympäristöineen tuon lumoavan luonteensa. Asemalla vilisi matkustajia. Siellä selvittelimme mekin itseämme lähtökuntoon. Juna vei meidät ensin ranta-asemalle, jossa muutettiin lauttahöyryyn ja sillä kulettiin kohti Kalabrian rantaa.

Vesi oli nytkin tyyni, ei laineen värähdystäkään. Mikä ihana kesäilta! — sokea Sicilia! — kaunis Kalabria! — Mikä rauha luonnossa! — mikä tyydytysmielessä.

Puoli tuntia vaan, niin on jalka vakavalla mantereella — astuimme Villa San Giovannin asemalle.

Tuima, mutta hehkuvan kuuma shirokko-tuuli oli heilutellut ja kiusannut meitä Välimerellä Tunisista Palermoon tullessa sillä tavalla, että matkakumppanini oli jo monasti huokaillut: „kumpu jo joutuisimme vahvalle mantereelle!“ Etnan harmaa savu oli Catanian lähistöillä uhkaillut tuhoa ja turmiota, jollemme tuolta tuliperäiseltä saarimaalta pian pakenisi. Kunpahan vaan pääsisimme salmen tuolle puolen!

„Nyt olemme — kiitos Jumalan! — turvassa“ — sanelee toverini. Istumme mukavasti junassa, joka kiittää rantoja pitkin pohjoista kohti.

Tuossa lähenee edessämme kaunis Scylla, kaupunki korkealla vuorella.

Ihana on tämä rannikko pikkulinnoineen, valkorakennuksineen, yltäkyläisyyttä uhkuvine kasvillisuuksineen. Siinä kylpee luonto, kylpee juna, kylvemme me auringon viime paisteessa.

Messina peittyi hämäärään, etäisyyden hämäärään, illanhämäärään. Vielä viime silmäys — ja se katoaa katseistamme. Arivederla! — ensi näkemään!

* * *

Puolisen vuotta myöhemmin saimme kuulla että se olikin viime näkemä. Messina oli kadonnut olemasta, sen talot ja taideluomat — sen asukkaat. Scilla, Villa San Giovanni y. m. ovat menneet samaa tietä; Kalabrian ja Catanian ruusuiset

rannat viehättävine huviloineen erämaiksi tuhotut, kaunis Campo Santo korkealla ylängöllä marmoriröykkiönä — —

Duomo, hotellimme, mainio ruokalamme, kurja kyyppari — — kaikki kaikki — —

Jo petti manner — vakava.

* * *

Lopuksi pari sanaa Messinan historiasta.

Messina oli Palermon jälkeen Sicilian suurin liikekaupunki ja Italian huomatuimpia liikepaikkoja. Asukasluku nousi liki 150 tuhanteen. Sen perustivat kreikkalaiset siirtolaiset 735 e. Kr. nimellä Zankle, joka vastasi paikan omituista muotoa. V. 493 anasti kaupungin eräs Rhegiumissa asuva syntyisin Messiinalainen Anaxilos, joka an-

toi sille nimen Messana (Messene). 396 hävittivät sitä Karttagolaiset ja 264 joutui se ensimmäisessä punilaissodassa roomalaisille. Tällä välin kantoi se jo Mamertinankin nimeä erään anastajan mukaan. V. 831. j. Kr. joutui Messina Saraseenien käsiin, 1038 ottivat kreikkalaiset sen haltuunsa ja 1282 oli se Normanniin käsissä. Sitte joutui se 1282 Espanjalaisen yliherruuden alaiseksi (Vesper), mikä kesti aina 1713, jolloin Savoijalaiset sitä hallitsivat 1720:een, Itävalta 1735:een ja Espanjan bourbonit 1815:een. Viime main. vuodesta kuului se molemp. Siciliain kuningaskuntaan. V. 1860 oli Messina viimeinen kaupunki, jossa napolitanit taistelivat Garibaldia vastaan. Tällöin liitettiin se koko Sicilian kanssa yhdistettyyn Italian kuningaskuntaan.

Sevilla 8. 2. 1909.

Vilho Penttilä.

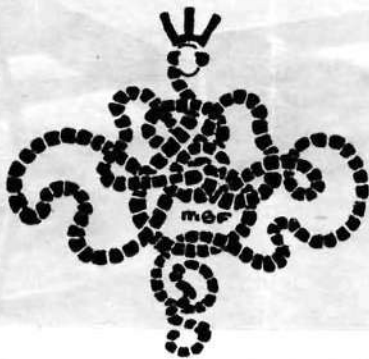

TALO-OSAKEYHTIÖ PÄIVÖLÄN UUSI TALO,

joka sijaitsee Kasarminkadun 23:ssa, on äsken valmistunut. Paitsi kellareja käsittää talo 4 kerrosta, katurakennukseen on sovitettu myymälöitä ja asuinhuoneustoja, piharakennuksessa sijaitsee suurehko juhlasali sivuhuoneineen sekä useita klubihuoneustoja. Talon fasaadeissa (jotka julkaisemme toiste) on käytetty osittain laseerattuja tiilejä. Välipermannot on rautabetoonista Rich. Helanderin sementtivalimon „laatikkosysteemiä“. Talo lämmitetään lämminvesi-järjestelmällisellä

keskuslämmityslaitoksella. Muuten on talossa käytetty kaikkia nykyaikaisia rakennustapoja ja -laitelmia.

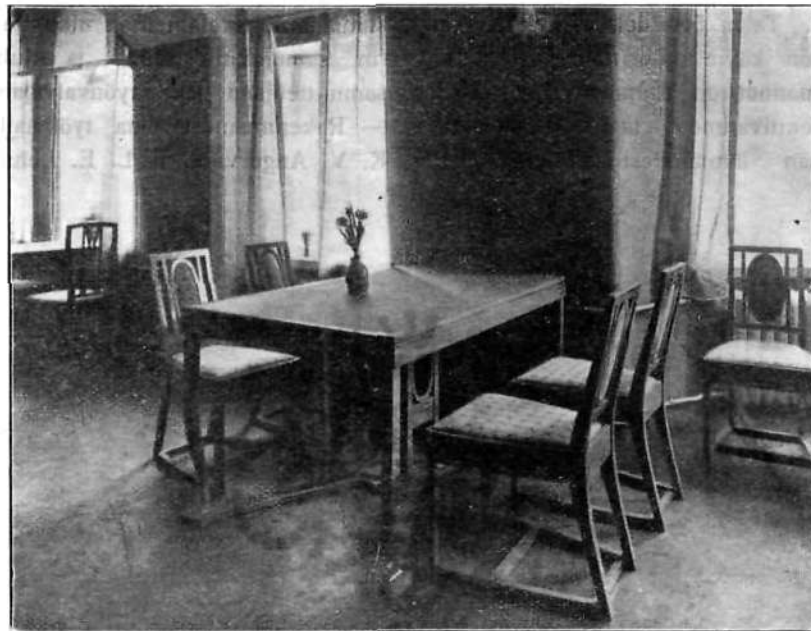
Piirustukset ovat tehdyt arkkitehtitoimistossa v. Essen, Kallio, Ikäläinen, ollen pohjaluonnosten laatijana E. Ikäläinen ja ulko- ja sisäarkkitehtuurin samoin kuin seura- ja klubihuonekalustojen sommittelijana sekä työnvalvojana K. S. Kallio. — Rakennusmestareina työmaalla ovat toimineet K. V. Angervuori ja L. E. Lehtinen.

NAISTENHUONE PÄIVÖLÄSSÄ

VON ESSEN KALLIO IKÄLÄINEN
ARKKIT. K. S. KALLIO.

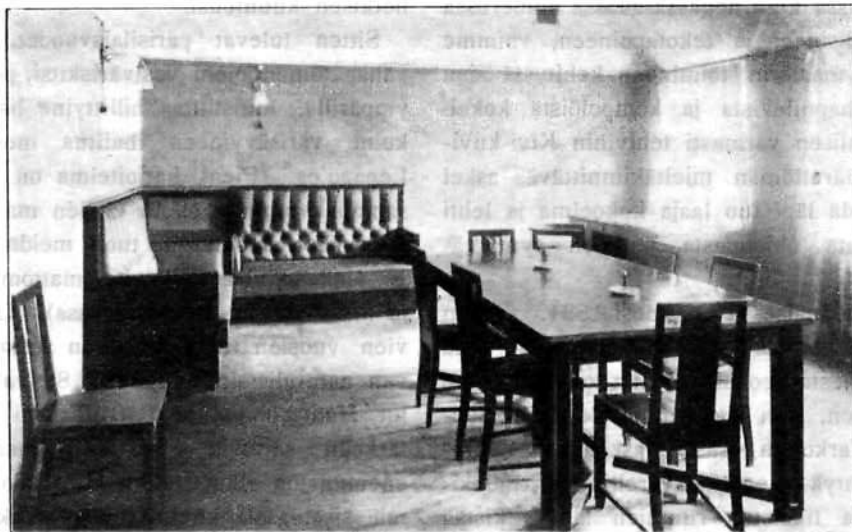
NAISTENHUONE PÄIVÖLÄSSÄ

VON ESSEN KALLIO IKÄLÄINEN
ARKKIT. K. S. KALLIO.

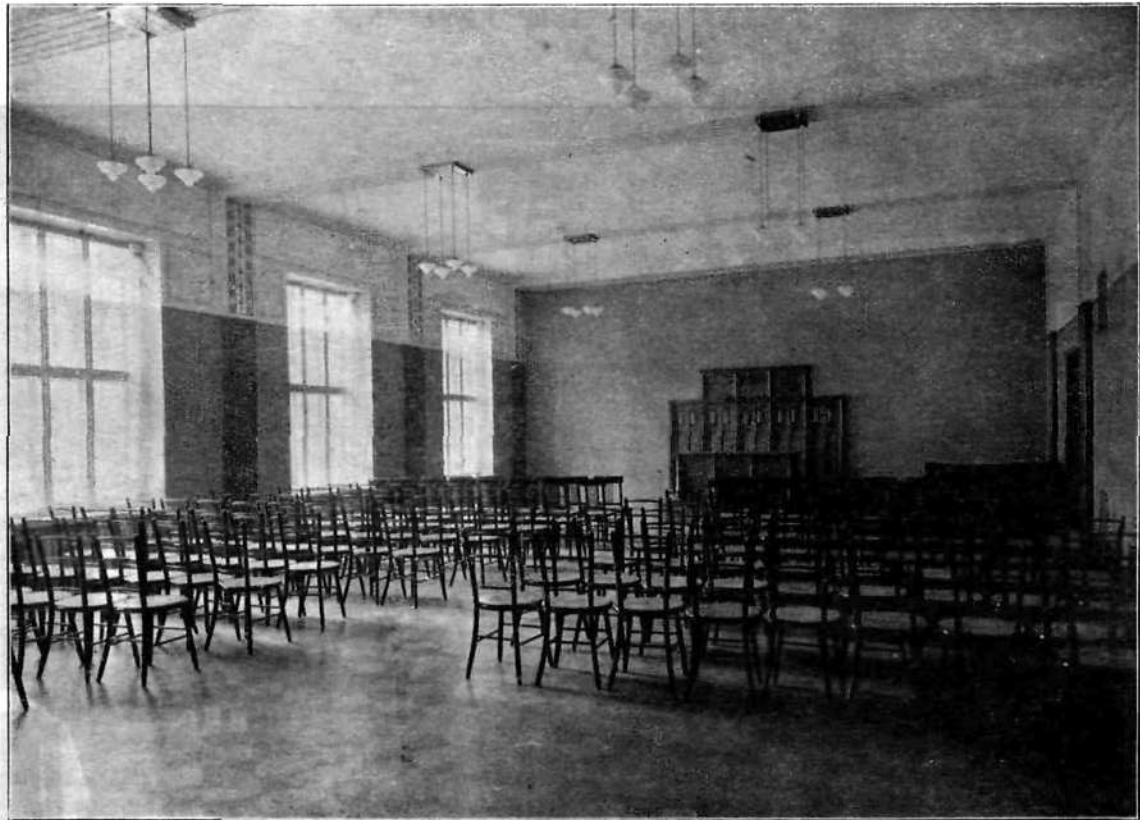
KLUBIHUONE PÄIVÖLÄSSÄ

VON ESSEN KALLIO IKÄLÄINEN
ARKKIT. K. S. KALLIO

JOHTOKUNNAN HUONE
PÄIVÖLÄSSÄ

VON ESSEN KALLIO IKÄLÄINEN
ARKKIT. K. S. KALLIO.

JUHLASALI PÄIVÖLÄSSÄ

VON ESSEN KALLIO IKÄLÄINEN
ARKKIT. K. S. KALLIO.

AKSELI GALLEN-KALLELAN PIIRUSTUS, ETS AUS- JA AKVARELLINÄYTTELY.

Ritarihuoneen suuressa salissa on parhaillaan avattuna Akseli Gallén-Kallelan tutkielma näyttely.

Ei vähemmässä kuin neljäsäsadassa numerossa erilaisine aineksineen ja tekotapoineen, voimme täällä seurata maalarin toiminnan kehitystä aina vasta-alkajan hapuilevista ja kömpelöistä kokeiluista magistralisen varmasti tehtyihin Kivi-kuvituksiin. On äärettömän mieltäkiinnittävää askel askeleelta käydä läpi tuo laaja kokoelma ja lehti lehdeltä seurata ohjelmasta taulujen syntymävuotta.

Kahdessa ensimmäisessä on vuosi 1881. Gallén oli silloin 16 vuotias nuorukainen, eikä vielä voida odottaa mestariteoksia. Mutta toisessa näkee jo erään piirteen, joka sittemmin tulee niin huomattavaksi. Tarkoitin erästä raskaasti ja tottumattomasti tehtyä pientä akvarellia — mökki-pahanen, jonka likaisten ruutujen läpi pilkistää pari pellavapäätä, samalla kun tollin ulkopuolla paitaressu poika ihailen katselee miten kaksi sikaä tonkii kivistä maata. Siinä aiheen valinnassa on jotakin karakteristista tulevalle taiteili-

jalle: tuo taipumus puolueettomuuteen, kaiken *juste-milicun* halveksuminen on hänelle aina ominainen, vaikkakin hänen taiteensa niitä sotahuutoja hetkisen kuuntelisi.

Sitten tulevat parisilaisvuodet, ja yksityinen vähäpätöinen pieni vesiväriskitsi, poika, side otsan ympärillä, muistuttaa hilttyine harmaine ja ruskeine värisävyineen ihailtua mestaria, Bastien Lepage'ea. Pieni harjoitelma on päivätty v. 84, samana vuonna, jolloin Gallén maalaa ensimmäisen kypsyneen luomansa, tuon meidän taiteessamme — alallaan yhä vielä voittamattoman taulun *Akka ja kissa* (Turun taidemuseossa). Lähinnä seuraavien vuosien tuotannossa on sosialiselta vivahtavan naturalismin merkkejä. 89 valmistuneet taulut *Haavakuume* ja *Päivällislepo* ovat aiheiltaan tärkeän sattuvia kuvauksia maalaistyöväestön-enemmistön elämästä. Joukko talonpoikaistutkielmia sisämaasta kuuluu tähän aikakauteen; näiden joukosta löytää erittäin oivallisen kuvan, miehen raamattua lukemassa. — Mutta toinen, yhtä merkitsevä puoli taiteilijan toiminnasta näinä vuosina ei ole näyttelyssä edustettuna: tarkoitan niitä

romantillisen villejä ja kiihottavia erämaan maisemia Kuusamon tienoilta, jotka meidän maisema-maalaus historiassamme ovat ajantuntomerkkinä.

Aino kolminaiskuva syntyi 92. Mutta jo vuonna 83 on Kalevala Gallénin ajatuksissa. Tältä vuodelta on kaksi pientä kynäpiirrosta, Väinämöinen ja Ilmarinen metsästämissä — kankeasti ja pikkumaisen tarkasti tehtyjä. Seuraavana vuonna hapuilee nuori taiteilija jo romantillisessa Aino-tarussa — siis samaan aikaan kuin hän julkisesti esiintyy tieteisopillisimpana naturalistina! Hän kuvaa eräässä kynäpiirroksessa Ainon ja Väinämöisen kohtausta ja täytyy todellakin myöntää, että tätä kuvaa on hieman karikeerattu. Impi käyttäytyy kuin maalaislytys, hän on lyhyt ja pyöreä ja tuo korvaamaton laulaja muistuttaa taas suuressa määrin satukirjan tonttua. Vuonna 1890 tulee aihe taasen esiin, Aino on nyt muuttunut uhkamieliseksi, keikailevaksi hempukaksi. Samana vuonna valmistuu myös piirustus Ainosta ja hänen äidistään — erittäin kaunis kuva; tutkielma, joka kuvaa Väinämöisen lähtöä Suomesta; *Pohjolan häät* ihmistulvineen sekä kuva Joukahaisesta. (*Ilman impi, aallon hedelmättämä* — rohkea Danaë-aiheen toisinto, kuuluu myös tänne). Yleiseen asuunsa nähden ovat nämä piirustukset kokonaan valörimaalauksen pinnan alle julistetut; kaikki on niissä vielä väräjäivää valkeutta; ilma aaltoilee ihmisvartaloiden ympärillä, pyöristäen niiden ääriivivoja; metsänäköaloissa on siegfriediläinen „Waldweben“ valoineen ja varjoineen ja sisäjärven pinta kimaltaa tuhansissa heijastuksissa. Verratkaamme näiden kanssa molempia *Pan* piirustuksia vuodelta 95 (Hukkunut poika, Loppumattomuuden tanssi), missä vallitsee kokonaan tarkka linjarytmiikki, tai ottakaamme kynäpiirros Kullervosta, jossa on voimakkaat ja varmasti vedetyt ääriviivat, niin on eroitus kahden vastakkaisen aikakauden välillä silmään pistävä.

Sammon taonta vuodelta 93, on muodolliselta tekotavaltaan vielä realistinen työ, ja näytteillä olevien lyijykynäharjoitelmien tarkoitus on pysytellä ainoastaan liikkeissä.

Mutta 90 luvun puolivälissä tapahtuu käänös.

Eri teitä näemme taiteilijan pyrkivän määränsä päähän, joka sanalla sanottuna on: *tyyli*.

Conceptio artis'sa kulkee tie läpi Münchenin; siellä on maalaus jänterekkäästä alastomasta miehestä — todellinen gladiaattoriruumis — ja sfinksi, jossa on paljon tuota Franz Stuckin tyhjää ja remuavaa tyylikoristelua, jonka mestarin taidetta „Isar Athen“ aikoinaan äärettömästi ihaili.

Mutta *Sammon puolustajilla* (96) on Gallén saavuttanut maalinsa. Se onkin kaiketi tähänastisen suomalaisen taiteen omintakeisin työ; ja

joskaan ei voi olla huomaamatta — japanilaisten ja norjalaisen Munthen — vaikutusta on tämä maalaus kuitenkin ennenkaikkeaa puhtaasti persoonallinen taiteilijavoitto, nuoren ja myrskyisän neron mahtipontinen voimankoetus.

Ei mikään todista paremmin Gallénin jatkuvaa kehitystä; kaikista satunnaisista hyppäyksistä huolimatta, kuin eräs taulu vuodelta 89, missä maalustaito on melkein täydellisesti valmis. Siinä on jo pitkä ja liehuva partainen Väinämöinen seisomassa suorana venheen perässä ja se on tuon pelottavan neron imponeeraava voimankoetus, sankarin sotilasjoukkoineen. Tärkeä ero on siinä kuitenkin: skitsissä vuodelta 89 on maalatessa koetettu saada todellisuutta lähentelevä efekti, kaunistelua on tosin aineiden jakamisessa, mutta puuttuu se kokonaan väreistä, vasta kuin tämä tulee lisäksi eräässä akvarelli- ja liimaväriharjoitelmassa v:lta 95 saavutetaan se taiteellinen kokonaisuus, joka on niin suuresta merkityksestä lopulliselle työlle —

Näytteillä olevista skitseistä näkee siis miten Gallén monena vuonna peräkkäin on työskennellyt Kalevela-aiheineen, hyljäten, muuttaen, parannellen. *Sammon ryöstö*, joka vasta muutama vuosi sitten valmistui, oli jo vuonna 1890 laadinnan alaisena. Aikaa kuvaavaa on, että kohtaus tapahtuu selkeässä päivänvalossa. Seuraavalta vuodelta on uusinnettu tutkielma, tällä kertaa kuutamon valaistuksessa ja siten on löydetty oikea sävy, jonka tulee ympäröidä tätä mystillistä kuvasta. — Hämmästyttävää on että eräässä pienessä skitsissä on tämä maalaus jo v:na 97 niin linjoihin kun väreihinkin nähden valmis.

Samaten on *Väinämöisen lähtö Suomesta* aina vuodelta 1890. Aihe otetaan käsiteltäväksi sittemmin lukemattomia kertoja ja näyttelyssä onkin joukko toisintoja siitä. Kummallista kyllä on runolaulaja useimmiten kuvattu venheessään lentämään. — Eräässä v:den 95 skitseissä on jotain Tooropimeästä, siinä on etualalla joukko vedenneitoja, jotka aivan elävästi muistuttavat tämän hollantilaisen japanilais-exotistisia naisruumiita.

* * *

90 luvun loppupuolella ilmenee Gallénin tuotannossa kaipuu monumenttaalisuuteen, mutta tätä sai vielä kauan odottaa, ja taiteilija etsii korvausta sille dekoratiivisesti ajatelluilla telinemaalauksilla ja lasimaalauskokeiluilla — katsokaamme näyttelyssä noita hienosti tehtyjä harjoitelmia voimakkaaine miesruumiineen ja naivia tulevaisuuden päämäärän alleviivaamista — sekä ex-libris kuvia, missä monumenttaalisuus on kahlehdittu *in nuce*.

Mutta maailmannäyttelyssä Parisissa, vuosisadan vaihteessa, tulee vihdoinkin kaivattu tilaisuus ja tuo ehdoton varmuus, millä maalari ratkaisee täällä kaikkea muuta kuin helpon tehtävänsä, voidaan selittää ainoastaan edellisten vuosien tyyliharjoitusten avulla. Freskomaalaukset suomalaisen paviljongin kupoolissa ovat kypsyneen mestarin luomia. Maalaukset epämukaville pinnoille ovat mestarillisia ja syntyneet ilman mitään pakkoa; dekoratiivinen asu on yhtä päämäärästään tietoinen ja varma niin väreihin kuin ääriivivoihin nähden. Ainoastaan yksi maalaus ei ole minusta koskaan näyttänyt kuuluvan näiden joukkoon, se on tuo lyyrillinen intermezzo, joka on joutunut keskelle tuota valtavasti kuvattua epiikkiä, *Kristinuskoa* — maalaistunnelma nousevine savujuovineen, hiljainen sisäjärven pinta, illanrauha. Selvitys tähän saadaan siitä, että skitsi on jo vuodelta 96, ja sommittelu on sittemmin melkein muuttamatta otettu uuteen tarkoituseränsä.

Kun kerran alkua on tehty, seuraavat pian uudet työt. *Kullervon sotaanlähtö* Ylioppilastalon musiikissalissa. Ja sitten Juselius-hautakappelin koristaminen Porissa, suurin työ mikä koskaan on tarjottu suomalaiselle taiteilijalle.

Useista harjoitelmista voimme nähdä, miten ensimmäiset aiheet vähitellen tulevat esiin yhä kirkkaammassa ja varmemmissa muodoissa. On siis mieltäkiinnittävää seurata freskon *Kevät* erilaisia toisintoja. Gallén näyttää viimeiseen saakka tahtovan esittää jousella-ampujan kohtauksia vähemmän dramaattisessa valossa; muutamissa niistä näemme pojan jousta jännittämässä; lopputuloksena näemme hänen kohottavan sen näkymätöntä lintua kohti, valmiina laukaisemaan, kahden lapsen vieressä odottaessa kuolettavaa nuolenlentoa. Eräässä toisinnossa kantaa nuori nainen lasta rinnallaan ja häntä seuraa nuori mies: toisessa

seisoo tämä hiukan etäämmällä, seuraten häntä katseillaan. — Miten äärettömän paljon kuva on toisintojen kautta voittanut viimeisessä kompositionissa tietää jokainen joka ne on nähnyt.

Suurimmat muutokset ovat tapahtuneet Tuonela freskossa. Siinä näyttää taiteilija perinpohjin ajatelleen jotakin „kuolleiden marssia“ — vähemmän onnistunut suunnitelma, missä mustaan virkapukuun puettu enkeli johtaa olentojen kulkuetta.

Täydellistä kauneutta uhkuvat viimeiset holvi-maalauksetkielmat, jotka perustuvat kasvitieteellisiin aiheisiin: Suomalaisiin kasveihin ja puihin. Sen rakastettavampia tuloksia kuin nämä hienot dekoratsioonit ei kansallinen taidesuunta meillä ole synnyttänyt.

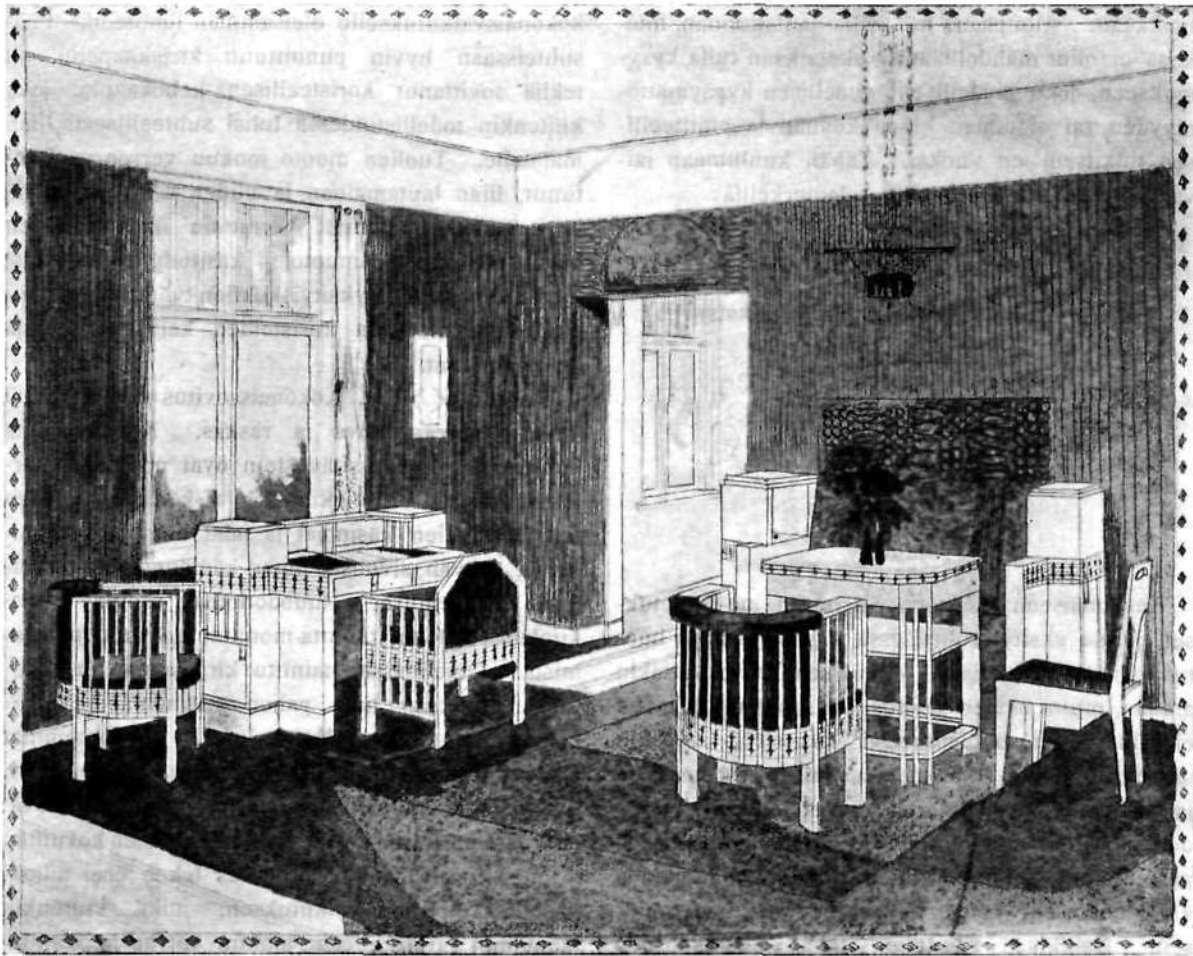
* * *

On selvää, että sellainen näyttely, kuin tämä Gallénin, ennenkaikkea tarjoo historiallista mielenkiintoa, ja katsoja antaa anteeksi tuon pitkän ja ehkä väsyttävän jälleen silmäyksen, johon se on hänet houkutelut.

Mutta näyttely lahjoittaa myöskin välittömämpää nautintoa kuin sen, minkä päiväysten ja aiheiden toisiinsa liittyminen tarjoo. Lukuisa määrä kuvia ei loista ainoastaan niiden suurten luomien kustannuksella; ne uhkuvat omaa kauneuttaan.

Muutamia sellaisia ovat lumipeittoisten puiden harjoitelmat, kynäpiirroksat, lyijykynäpiirroksat vesiväreineen tai liimavärimaalauksineen. Eikä mikään voi paremmin, kuin nämä kuvat osoittaa miten syvään luonnontutkimiseen perustuu se taituruus, minkä taiteilija myöhäisemmissä talvi-maisemissaan tuo päivänvaloon. Ne muistuttavat ettei taitavinkaan saa valmista lahjaksi, vaan että se hänellekin tulee vasta hedelmänä uutterasta työstä. Monelle varmasti hyödylliseksi opiksi!

G. S—II.

TAIDETEOLLISUUS YHD. KILPAILU
II:NEN PALKINTO

F. ELENIUS

TAIDETEOLLISUUSYHDISTYKSEN HUONESISUSTUKSEN PALKINTOKILPAILU.

Lokakuussa 1908 julisti taideteollisuusyhdistyksen Arpajaistoimikunta kilpailun piirustuksista tavalisen kokoisen arkihuoneen sisustusta varten. Kilpailun tarkoituksena oli saada mahdollisimman hauska ja kodikas huonesisustus yhdistyksen ensi tulevia vuotuisia arpajaisia ja sen yhteydessä pidettävää näyttelyä varten ja sen vuoksi oli kilpailuohjelma laadittu jotenkin vapaaksi, jotta kilpailijoilla olisi suurempi valta omintakeisesti, suunnitella ja kokonaisemmin tehtävää käsitellä. Ainoastaan muutamia pääasiallisia ohjeita ja käytännöllisiä huomautuksia oli kilpailijan opastukseksi mainittu etupäässä senvuoksi että piirustusten arvostelu kävisi tasapuolisemmaksi ja enemmän oikeudenmukaiseksi.

Osanotto kilpailuun osoittautui aika vilkkaaksi; 24 eri ehdotusta jätettiin nim. kilpailuajan kuluessa toimikunnan nähtäväksi.

Käsiteltynä kokonaisuudessaan ja ehdotuksia

pääpiirteissä arvosteltaessa, tekee palkintolautakunnan mielestä kilpailun tulos jonkun verran epävarman vaikutuksen, varsinkin mitä itse huone-sovituksen kokonaissuunnitelman, sen kodikkaan ja rauhallisen tarkoituksen saavuttamiseen tulee.

Tämä puoli on useimman kilpailijan käsityksen mukaan jäänyt sivuasiaksi, perspektiivinen kuva ja pohjamuoto piirustus ovat käsitellyt välttämättömänä pakkotehtävänä ja täten eri huonekalujen asettelu ja suhde toisiinsa on useimmilla tullut hajanainen ja rauhaton.

On kai aivan suotta Kotitaiteen lukijoille ruveta luettelemaan yksityiskohtaista arvostelua kaikista kilpailevista piirustuksista, joilla suurimmalla osalla on juuri pääasiallisena heikkoutena kokonaisuuden keskityksen puute ja siitä johtuvat yksityiset viat ja heikkoudet. Mainitsen vaan että lautakunnan pöytäkirjan mukaan viidessä eri kokouksessa asiata käsiteltyä, piirustukset jaettiin kolmeen eri

luokkaan. Alimpaan: ne, joilla lautakunnan mielestä ei ollut mahdollisuutta olleenkaan tulla kysymykseen, joko täydellisen taiteellisen kypsyyden, tai ohjelman kovin köyhän ja puutteellisen tulkitsemisen vuoksi. Tähän kuulumaan jäivät piirustukset seuraavilla salamerkillä:

- Merkki: kolmio (a)
 ” „Nyyrikki“
 ” (Ympyrä 3:lla halkaisijalla)
 ” kolmio (b)
 ” „Mary“
 ” „Klupu“
 » „Tuuri“
 ” „Huone“
 ” „Valnöt“
 ” „Matti“

Keskimmäiseen osastoon siirrettiin ne ehdotukset, joissa yksityiskohtaisessa käsittelyssä oli huomattavissa hauskoja ja taiteellisesti arvokkaitakin aiheita, mutta näiden sovitukset kokonaisvaikutukseen ei aina ollut onnistuneesti käsitelty; myöskin siirrettiin tähän luokkaan sellaiset varmasti ja ja arkkitehtonisesti järjestetyt ehdotukset, joiden detaljikäsittely oli laiminlyöty tahi epäorgaanisesti pääpintoihin sovitettu täten antaen ehdotuksille kuivakiskoksen, kolean ja suhteettoman vaikutuksen. Kaikkiaan kuuluivat tähän keskimäiseen osastoon seuraavat ehdotukset:

- Merkki: „November“
 ” „Ipse“
 ” „Kimono“
 ” „Ny tid“
 ” (ellipsi)
 ” C. J. Boman
 ” „A. B. C. D.“
 ” „Konst flit“
 ”

Korkeimpaan eri palkinnon ansaitsevaan luokkaan tulivat kuulumaan alla luetellut viisi ehdotusta. Koska näistä useat ovat Kotिताiteessa jäljennettyinä ja niiden yksityiskohtaisempi arvostelu muutenkin voi olla mieltäkiinnittävä, otan tähän palkintolautakunnan pöytäkirjasta näihin kohdistuvat otteet:

Merkki (kolme mustaa sydäntä): Ehdotus on kokonaisuudessaan suunniteltu jonkun verran raskaaseen tyyliin, jonka yksipuolisuus suuremmassa määrässä tulee näkyviin kovin tumman värityksen kautta; epäkohta esiintyy sekä huonekaluissa että myöskin verhoissa ja patjoissa. Viime mainittujen detaljikäsittelyssä on kuitenkin suuri mehevyys ja muutamia hyvin onnistuneita koristeellisia aiheita, jotka jonkun verran antavat

kokonaisvaikutukselle eloisamman luonteen. Pääsuhteissaan hyvin punnittuun kirjakaappiin, on tekijä sovittanut koristeellisen kellokaapin, joka kuitenkin todellisuudessa tulisi suhteellisesti liian matalalle. Tuolien muoto jonkun verran vanhentunut, liian lautamainen ja niiden koristelu köyhä ja epävarma. Lamput verrattain ikäviä; niiden kuivakiskoinen päämuotojen käsittely ei sitäpaitsi vastaa niin kallista yksityiskohtien työtappaa, (emaljipintoja pakotettujen koristeiden kera) jota tekijä on ehdottanut.

Merkki . Kokonaisuus varma, mutta jonkun verran kova ja raskas. Kirjoituspöytäsuhteissaan hyvä; sitävastoin ovat nojatuolit, kirjoitustuoli ja erittäinkin sohva kömpelösti käsiteltyjä: tuolien käsinojat ja jalat liian lankkumaiset ja sohvan sivuosat ilman käytännöllistä tarkoitusta liian suuret ja muodottomat, osoittavat jonkunlaista epäonnistunutta monumentalisuuden hakemista. Ohjelmassa mainittu kirjakaappi on ehdotuksen mukaan liian paljon yksinomaan ruokakaapin luonteinen. Matot, verhot ja pienemmät esineet ovat mehevästi ja varmallalla maulla tehdyt, kauniisti ja rauhallisesti väritetyt ja lieventävät suuressä määrässä itse huonekalumuotojen kovuutta.

Merkki „N:o 11“. Ehdotus tekee ensi silmäyksellä reippaan vaikutuksen, mikä kuitenkin lähemmin tarkastellessa jonkun verran heikontuu, koska se suuressä määrässä riippuu tekotavan lennosta ja piirustuksen sulavasta käsittelystä. Väri vaikutus aika hyvä. Muodot johdonmukaisesti ja jotenkin taitavasti suunnitellut, verrattain kallistekoiseen tyyliin, tekevät rauhattoman vaikutuksen etupäässä kaluston koristeluaiheen vuoksi, joka on liian voimakkaasti ja tunkeilevasti sovitettu sekä epäilemättä tulisi todellisuudessa tekijän ehdotuksen mukaan tehtynä maalattuna korkeistoksena vaikuttamaan väsyttävästi ja hermostuttavasti, käytännölliseltä kannalta tulisi myös esim. tuolien, keinutuolien y. m. kalusto osien rikkinäiset ääriiviivat epämuokaviksi. Pienet esineet kuten lamput, kynttiläjalat ja kirjoitusneuvot sulavasti ja varmasti piirretyt. Mattoja ja verhoja puuttuu.

Merkki „Kasper“. Kalusto on tehty vanhoja muotoja käyttämällä kuitenkin aivan itsenäisesti suunnitellen. Kokonaisvaikutus on kodikas, mukava ja miellyttävä huolimatta siitä, että yksityiskohdat muutamissa kohdin tuntuvat liian eriarvoisilta esim. kirjoituspöydän ja kaapin ovissa löytyvät aivan eriluontoiset pintasoovitukset. Kirjakaappi eroittautuu myöskin pääsuhteissaan liian paljon muiden huonekalujen tyylistä. Nojatuolit rauhallisia ja sopusuhtaisia. Kirjoituspöydän yläosa liian jäykkä. Lamput suhteellisia, huomattakoon

kuitenkin kattolampun ääriiivan rikkoutuminen perspektiivikuvassa. Matot ja verhot ovat suunnittelunsa puolesta kovin köyhät ja ilman mielenkiintoa tehdyt joskin niiden värivaikutus soveltuu kokonaissovituksen luonteeseen.

N:o 24. Sisustus on tyylikkäästi sommiteltu viedermeyerin hengessä, mutta detaljikäsittely tuntuu kovin kuivakiskoiselta ja kylmältä. Kokonaisvaikutus on paremmin vastaanottohuoneeseen tai saliin soveltuva, arkihuoneen asuttava kodikas leima on poissa. Kaluston organisesti kokonainen ja varma luonne tulisi epäilemättä paljon parnemaan käytettyä tyyliä vapaimmin tulkitsemalla ja sovittamalla, erittäinkin detaljimuo-doissa. Kirjoituspöytä on jonkun verran kovasti käsitelty, tuolit ovat liian jäisevät ja pienessä pöydässä on orientaalin leima melkoisen suuressa määrässä pääseikkana. Lamput liian salonkimaisia kristallilaseineen. Hiukan muodosteltuna tulisi sisustus joka tapauksessa vaikuttamaan miellyttävästi ja rauhallisesti varman ja sivistyneen muotokäsittelynsä vuoksi.

* * *

Kilpailuohjelmassa oli määrätty palkinnoita jaettavaksi neljä: I à Smk. 400: — II à Smk. 300: — III à Smk. 200: — IV à Smk. 100: — joten palkintosumman yhteenlaskettu suuruus oli Smk. 1,000: —. Koska palkintolautakunta edellä mainitun yhteislausuntonsa ja yllälueteltujen yksityis arvoitelujensa perusteella ei kuitenkaan voinut katsoa minkään manituista korkeampaan luokkaan otetuista ehdotuksista sinänsä voivan tulla kysymykseen huonekalujen ja koko sisustuksen teettämistä varten ja koska mainitut viisi ehdotusta ainoastaan hiukan olivat toinen toistaan parempia, joten ihan määrättyä luokittelua ja palkinto-

rajoitusta oli kovin vaikea määrätä, päätti lautakunta, että koko ohjelmassa myönnetty summa 1,000 mk:aa jaettaisiin neljään osaan siten että annettaisiin kaksi palkintoa à 300 mk. ja kaksi à 200 mk:aa. Sitäpaitsi päätettiin yllämainittujen pöytäkirjan otteiden ja niissä mainittujen huomautuksien nojalla kaikille viidelle korkeamman luokan ehdotuksille antaa vapaus määrääjän kuluessa muuttella ja parannella ehdotuksiansa, jonka jälestä toimikunta vasta voisi päättää mikä ehdotus tulisi pantavaksi perusteeksi päävoiton lopullisten piirustusten teolle ja niiden käytäntöön valmistamiselle.

Palkintosumma päätettiin kuitenkin nyt heti jakaa yllä olevalla tavalla ja näiden kilpailupiirustusten arvioimisen nojalla antaa neljälle korkeimman äänimäärän saaneille luonnoksille. Piirustuksia vielä tarkemmin toisiinsa verrattua yksityis kohtia myöten, päätettiin lopullisesti suljetulla äänestyksellä antaa Smk. 300: — ehdotukselle „X X X“, jonka tekijöiksi suljetun nimilappu kuoren aukaistua huomattiin Hrat F. ja O. Elenius; Samoin päätettiin toinen 300 markan palkinto antaa ehdotukselle „Kasper“, tekijä arkkitehti Rafael Blomstedt; Smk. 200: — ehdotukselle ♥♥♥, tekijä Nti Emma Saltzman ja samoin Smk. 200: — ehdotukselle „N:o 11“, tekijä arkkitehti Max Frelander.

Mainituille neljälle palkinnonsaajalle ja korkeampaan luokkaan kuuluvan ehdotuksen N:o 24 tekijälle Hra Frithiof Boman'ille on lähetetty kullekin ote heidän ehdotustaan käsittävästä yksityisarvoittelusta samoin kuin myöskin piirustukset näiden nojalla korjattaviksi.

Palkintotuomareina kilpailussa toimivat Hrat arkkitehdit Bertel Jung, Armas Lindgren, Hugo Lindberg, Harald Neovius, koristemaalari S. Wuorio ja allekirjoittanut

W. G. Palmqvist.

NEUVOJA.

Hiukan petsivärin puulle sivelemisestä. Sivel-
täessä on edullisinta asettaa puu vaakasuoraan asen-
toon, vaikka eihän se kyllä aina käy laatuun. Tässä
asennossa ollessa ei väri pääse juoville valuamaan
vaikka runsaamminkin pantaisi. Muissa asennoissa
täytyy petsiä käsitellä varovaisesti, ei panna pal-
joa yhdellä kertaa. Petsivärin runsaus on suu-
resti riippuvainen puun laadusta. Pehmeämpi ja
huokoisempi puu imee väriä nopeammin kun kova,
ja voi sentähden helposti tummaa liiksi tai käydä
likaisen väriseksi, ellei huolellisesti ja tarkoin si-
vellä. Kovaa puuta saa kyllästyttää värillä kun
taas pehmeästä pitää liika aina pois pyyhkiä. Puun
tulee säilyttää luonnollinen värivoimakkuutensa ja
luonteensa — siinä on petsauksen taito. Tästä
syystä tulee valita kuultavia ja kirkkaita värejä,
jotka eivät himmennä syiden vaikutusta puussa.

Poikkipuun värjääminen voi usein käydä vai-
keaksi sillä väri imeytyy kuin sieneen ja puu sa-
massa tummuu liiksi.

Työn helpottamiseksi voidaan puu vahata. Tämä
tapahtuu siten, että puun päätä lämmitetään kuu-
malla raudalla ja hangataan täten sulannut vaha
tasaisesti yli kaiken, tahi hierotaan sulaa vaha
tärpätin kanssa. Kylmää vaha voidaan lämmitte-
tyllä veitsellä pehmittää. Mitä tasaisemmat puun
päät ovat ja tiivimmät, sitä helpompaa on sivele-
minen.

Siveleminen voidaan paraiten toimittaa sienellä,
pehmeällä siveltimeillä käy se myös laatuun. Si-
veltävän esineen puunosan tulee olla mahdollisim-
man sileän ja tomusta vapaan, jos tahdotaan tehdä
moitteetonta työtä. Väriä on mieluummin käytet-

tävä liian vähä, kuin liian paljo. Kun tummem-
paa väritystä halutaan sivellä useampaan kertaan.
Jos käytetään kovin runsaasti väriä voi puu kos-
tua liiksi ja se on paha, sillä laudat helposti tur-
poavat ja vetäytyvät kuivuessa taas kieroksi ja
halkeilevat. Jos puu on erittäin kovaa ja petsin
vaikea saada imeytymään, voidaan sitä kuumentaa
ja vieläpä puutakin.

**Miten akkunaruutuja puhdistetaan öljyväris-
tä.** Maalatessa räiskyneiden öljyväripilkkujen pois-
tamiseen ei riitä tärpätti enempää kuin soodakaan,
varsinkin kun pilkut jo ovat kuivuneet. Paraiten
voi suositella saippuaa. Mutta kaikkia öljyvärejä
liuottaa niinkutsuttu suopa kun sitä sivellä päälle
ja annetaan seisoa useampia tunteja. Sitä voidaan
myöskin menestyksellä käyttää öljyväriin kuivu-
neita siveltimeä liuotettaessa. Pehmitettyä ne vaan
huuhdotaan. Voimakkaampien tai syövyttävempien
aineiden kuten potaskan ja kalkin käyttäminen
voi olla lasille vaarallista, koska se helposti käy
himmeäksi.

Ruostuneiden ruuvien irroittuminen. Tämä
voi olla usein vaikeata, koska ne tavallisesti hel-
pommin murtuvat kuin aukenevat. Jos liitokseen
tiputetaan hiukan Kerosiini öljyä, joka lyhyessä
ajassa tunkeutuu pienimpiinkin rakoihin voi irroi-
tus onnistua hyvinkin. Useissa tapauksissa auttaa
tärpättiöljykin. Kun nyt vasaralla hiukan kopute-
taan ruuvia tai pulttia niin tavallisesti irtautuvat
ne helposti. Pahimmissa tapauksissa voidaan näin
käsiteltyä liitosta hiukan kuumentaa ja silloin saa-
vutetaan aina toivottu tulos.

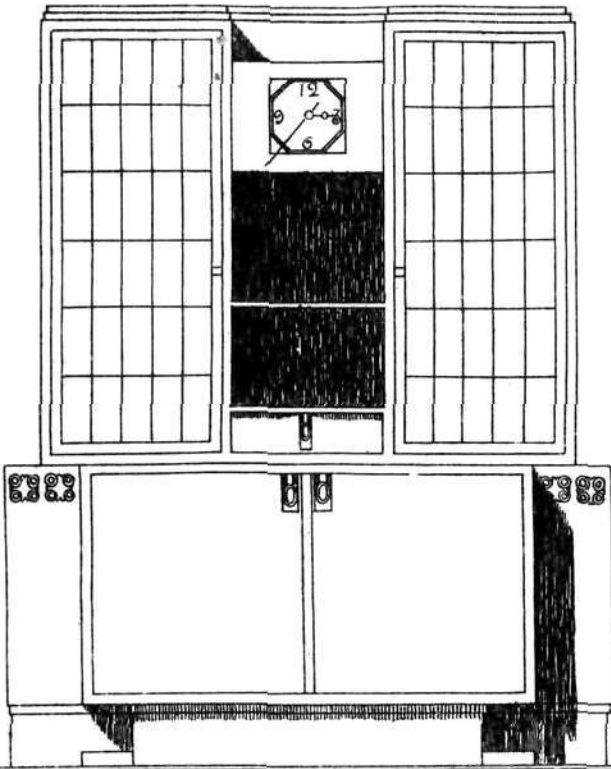

Kotitaiden II sisällys: Menneinen Messina, kirj. Vilho Penttilä (3 kuvaa). — Talo-osakeyhtiö Päivölän
uusi talo (5 kuvaa). — Akseli Gallén-Kallelan Piirustus, etsaus- ja akvarellinäyttely, kirj. G. S—II. — Taideteolli-
suusyhdistyksen huonesisustuksen palkintokilpailu, kirj. V. G. Palmqvist (1 kuva). — Neuvoja. — Kilpailu.

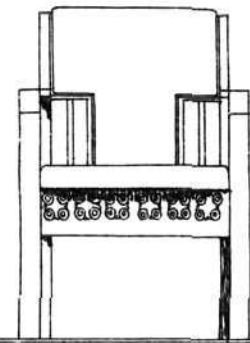
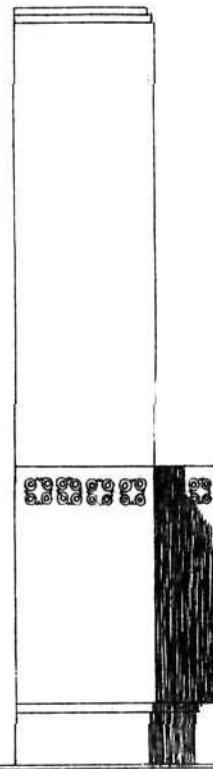
Arkihuoneen kalustoa.

Taideteoll. yhd. kilpail. II palk.

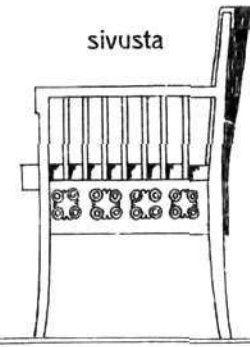
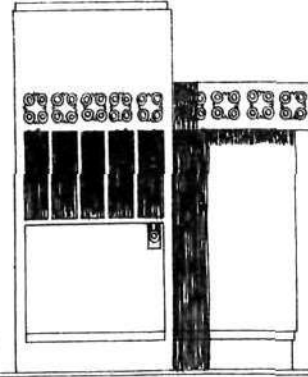
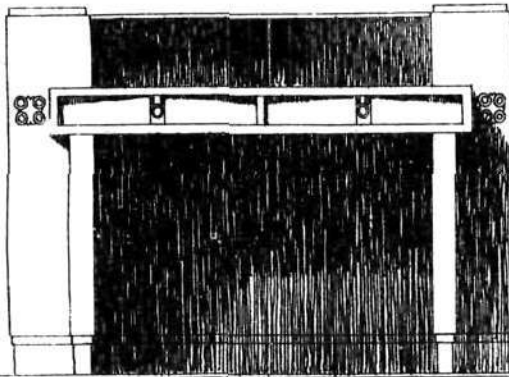
F. ELENIUS.

Kirjakaappi

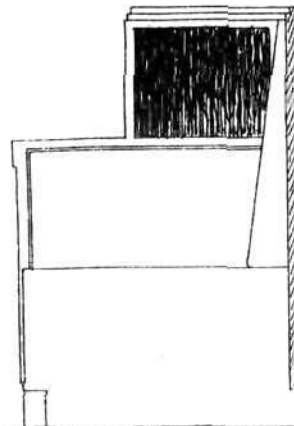

Kirjoitustuoli edestä.

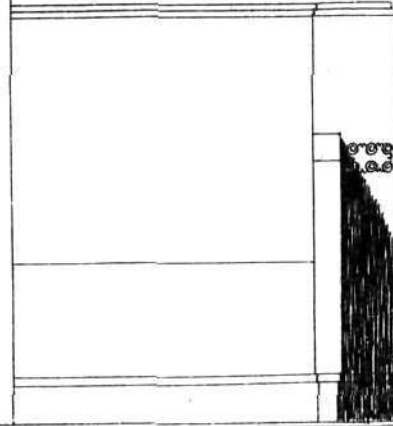

sivusta

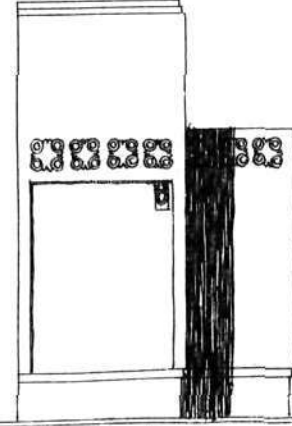
Kirjoituspöytä.

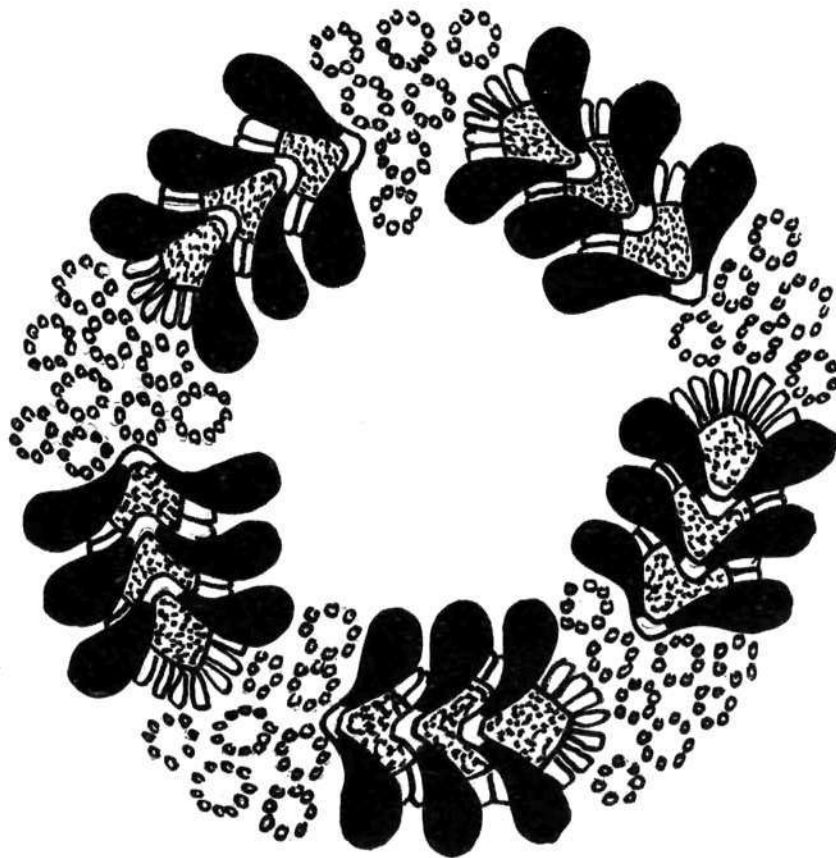
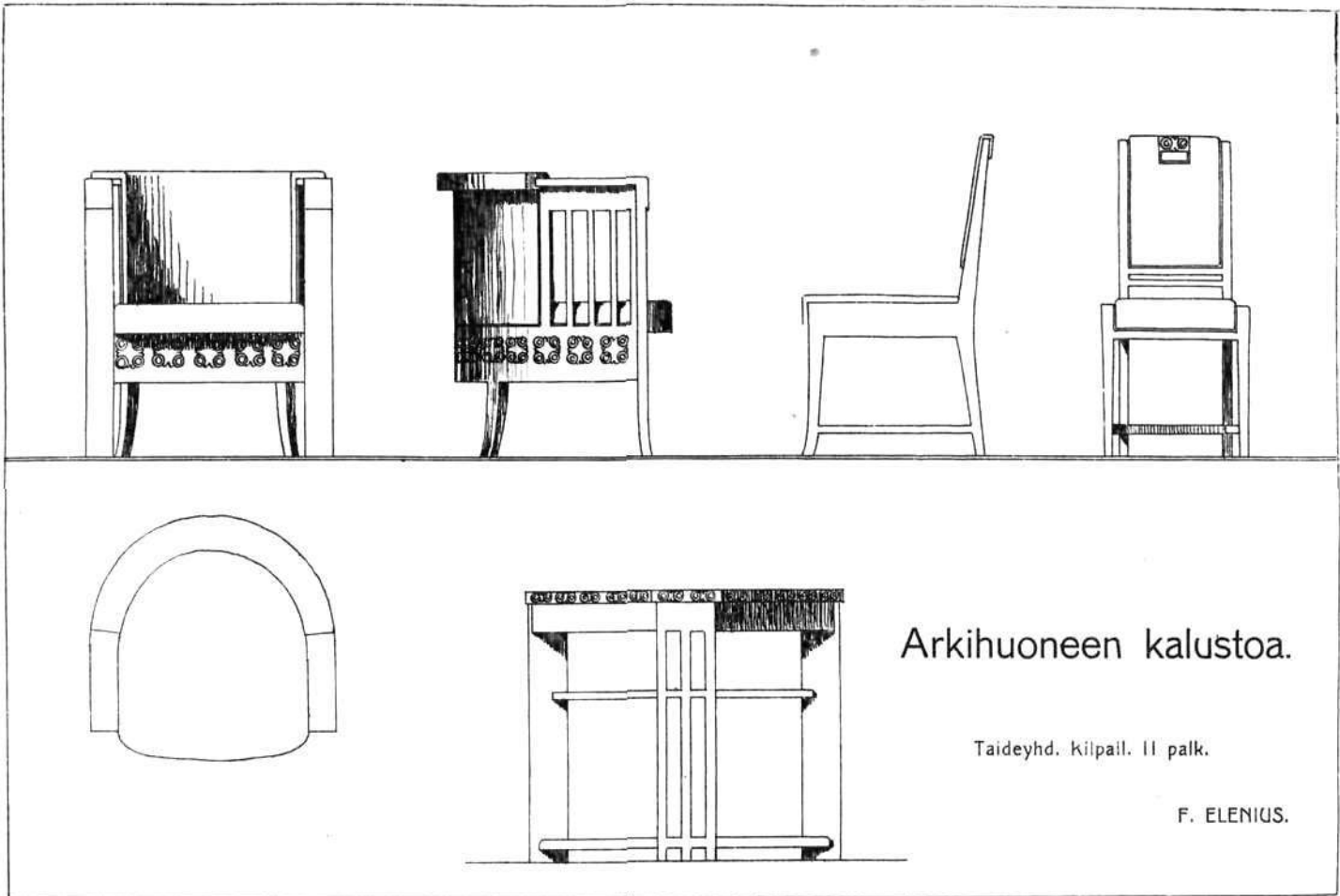
Poikkileikkauksesta.

Sohva puolipituutta.

Kaapin ulkosivu.

... Kilpailu. ...

Kotitaiteen asiamiehiä sekä vanhoja että uusia kutsutaan taten kiivaasti kilpailemaan Kotitaiteen levittämisessä ensi vuonna. Ei tarvis pelätä, että toiset olisivat jo ennättäneet listoilleen kerätä kaikki lehden tilaajat, sillä lukemattoman suuri on vielä se taiteen ystävien ja harrastajien joukko, joka ei ole käsittänyt että kunkin pyhä velvollisuus on kannattaa ainutta taideteollisuuden ja kuvaamataiteitten äänenkannattajaksi pyrkivää aikakauslehteä ja että on aivan kansallinen häpeä kun tämälapsen lehden *meillä* pitää kitua kannatuksen puutteessa kun muut sivistyskansat voivat ylläpitää kymmeniä jopa satoja. Vielä puuttuu Kotitaide useimmista kansankirjastoista ja luku-tuvistakin. Siis — *asiamiehet tuliseen toimeen!* Vaivan rahallinen palkka ei ole suuri, mutta kunnia suurempi. Palkinnot ovat I:n Smk. 25: —, II:n Smk. 15: — ja III:s Smk. 10: —. Asiamies palkkio on kuten ennenkin 20° o. Huomioon otetaan kaikki Kotitaiteen tilaukset niin yksin kuin yhdessä S. Teollisuuslehden kanssa tehdyt. Kilpailu päättyy huhtik. 1 p 1909.

Taiteilijat ja Piirustajat!

Suomen Käsityön Ystävät

kehoittavat taiteilijoita ja piirustajia tarjoamaan piirustuksia ja mallia aijottuja sekä — laattia- ja seinäryijyjä, pöytä- ja kaiteliinoja, verhoja, kirjoitusneuvoy. m. mattoja, sängynpeitteitä, seinävaatteita sekä muita taideompelu- ja kudontatöitä varten.

Varsinkin toivotaan sommitteluja, jotka tarkoittavat koko huoneen sisustamista.

Piirustukset ovat hinnoitettuina sekä nimellä tahi salamerkillä varustettuina ennen 15 p:ää maaliskuuta jätettävät yhdistyksen huoneustoon, Unioninkatu 23. Piirustuksia ei saa kiertää rullalle.

Suomen Käsityön Ystävien Johtokunta.

Lång & Leppäaho Osakeyhtiö

Aleksanterink. 13. — Puhelin 143.

Konttori- ja kirjoitustarpeita
Paperia. Tukuttain ja vähittäin.

— Konttorikalustoja. —

Westerlund & C:o

Telef. 11 17 Helsinki Telef. 11 17

Parhaimpia Kone-, Sylinteri- y. m. öljyjä. — Konsisteerirasvaa, Vaselliiniä, Tärpättiä, Pakninkia, Konehihoja,

Trasselia, Nuoraa, Presenninkiä, Ulkolaisia puulajeja, Liimaa, Armatuureja, Ruis-kuja y. m.

Ulko ja sisämaalauksessa käytettävää Kivennäisvärimaalia

Glorial

Veteen sekoitettuna pysyvää, vaan kuitenkin sateessa liukematonta. Korvaa öljy- ja liimavärejä. Kuivaa nopeasti. Pyytäkää mallinäytteitä ja hintaluetteloja.

Ullrich, Anderzén & C:o.

Helsinki. Telefon 20 59.

LEVITTÄKÄÄ KOTITAIDETTA!

Huom.! Kilpailu.

Sanduddin

Tapetti- & Mattoliike

Helsinki P. Esplanaadik. 25 telef. 49 79
on maamme vanhin, suurin ja ajan-
mukaisemmin järjestetty erikoisliike

Tapetti ja Mattoalalla

Haaraosasto Wiipurissa Aleksanterin-
katu 19 telef. 13 05

Suomen Väri & Vernissatehdas Osakeyhtiö

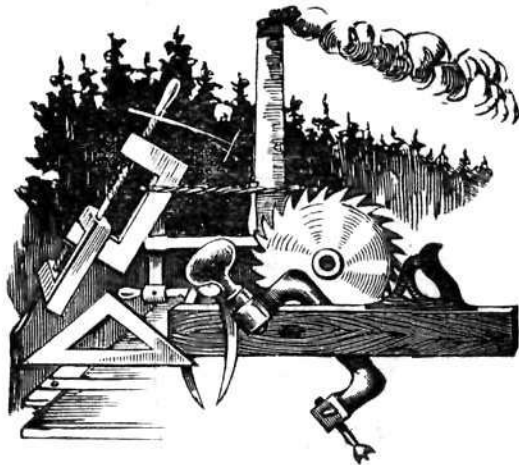
Etelä Esplanadinkatu 8
Puhelin 85 Helsinki

Haaraosastoja:
Porissa, Viipurissa, Turussa ja Tampereella

HELSINGIN PUUSEPPÄTEHDAS OSAKEYHTIÖ

Lastenkotok. 5

- Helsingissä -

Sähköosoite:
PUUSEPPÄ
Puhelin 13 53

Valmistaa
Huonekaluja,
Konttorin-,
Kirkkojen-,
Puotien- y. m.
sisustuksia.

Ikkunoita, Ovia, Parkettilattioita sekä kaikkia puusepän
alalle kuuluvia töitä.

Suomen Käsityön Ystävät

Unionink. 23 — Puhelin 22 20.

Myy ja järjestää kaikenlaatuisia koruompeluja, kuin myös kutomatöitä.

A.-B. K. H. Renlund O.-Y.

Rakennusaineita.

Valurakennusaineita, Rautapalkkia, Rata- ja Raitiotiekiskoja, Sementtiä, parhaimmilla merkeillä varustettuja.

Tulenkestäviä- ja Punasia tiiliä.

Sammutettua ja sammuttamatonta kalkkia, Katopeltiä, mustaa ja galvanoitua, Katto- ja Seinähuopaa, Pinkopaperia, Asfalttilakkaa, Kivihiilitervaa, Puutervaa.

Ikkunalasia. Korkkimattoja.

Ovi- ja Ikkunaheloja uusinta mallia.

SINKOPIOITA RUSKEAKOPIOITA VALKOKOPIOITA

VALOKUVAA

PIIRUSTUKSIA, KONEITA,
HUONESISUSTUKSIA Y. M.

TOIMITTAA VALOKUVAUSTÖITÄ
AMMATTIMIEHILLE.

Arvoisat lukijat!

Ruvetkaa liikeyhteyteen ja tehkää ostoksenne niissä liikkeissä jotka ilmoittavat Kotitaitteessa.

Th. Wulff Paperi- ja Piirustus- tarpeiden kauppa

Helsingissä - Pohjois-Esplanadinkatu 43.

Kaikenlaatuisia 1:ma Piirustustarpeita

Halvimpiin hintoihin.

P. Sidorow

Suomalainen Kalustokauppa
Osakeyhtiö

Suomen suurin konekauppa!

::: Konttori ja Konenäyttely :::

Helsingissä, Aleksanterinkatu n:o 7
(entinen Vaasan Pankin huoneusto, vastaanottaa Yhdyspankkia.)

Suorittaa oman insinöörin johdolla täydellisiä konelaitoksia kaikilla aloilla, josta mainittakoon: täydellisiä sahalaitoksia, myllyjä, meijerit, puuseppätehtaita puumassatehtaita y. m.

::: Pyytäkää erikoistarjous! :::

Hyvin lajiteltu varasto:

Tapetteja, reunuksia,

korkkimattoja ja

rullakartiineja

Viipurin Tapettikauppa

KARL LAGERBLOM

Helsingissä Aleksanterink. 50.

Tel. 20 94.

K. METSOMÄKI

KORISTE- JA RAKENNUS-

TAKEITTENTEHDAS

Helsinki - - Tel. 24 95.

Valmistaa takorautatarpeita niinkuin porraskäytävä- ja veranda-aitoja, porttia, palotikapuita, rakennusaineiden nostohissiiä y. m.

Sepän liikkeeseen kuuluvia töitä.

HELSINGIN ASFALTTI OSAKEYHTIÖ

Konttori: Sörnäisten Rantatie 2. Telef. 10 86.

Sähköosote: Asfalttiyhtiö, Helsinki.

Erikoisala:

Sementtitorvia,
koneella puristettuja.

Kaivorenkaita.

Asfaltteerausta
sekä huoneissa että ulkosalla.

Erikoisala:

Veden poissalpaaminen vedenpintaa alempana olevista kellareista.

Karjaläuvään, meijerien, tallien ja sikoläättien asfaltteeraus.

Rekisteröity tavaramerkki

Tehtaat Hakasalmen torin laidoilla:
Asfaltti- & Torvitehdas

Naftaliinittomia Kattamisaineita kuten:

Asfalttikattohuopaa, Asfalttilakkaa,
Peltivernissaa, Kreosoottitervaa,
Kreosoottijölyä, Vuorauspahvia y. m.

Täydellisiä katonkattamisia
suoritetaan takauksella.

JULIUS TALLBERG

Varasto uudenaikaisia huonekaluheloja
Kullattua kuparia, messinkiä, nikkeliä y. m.
Eri malleja piirustusten mukaan toimitetaan mitä pikimmin tehtaalta.

Erilaatuisia huonekalulukkoja.

Rokkolan hyväksi tunnettua **Peililasia** määrätyissä suuruuksissa suoraaan tehtaalta.

Juho F. Aaltosen Tapettikauppa

Erottaja N:o 11 :: Puhelin 33 65.

Varasto aistikkaita tapettia kaikista KOTI- ja parhaimmista ULKOMAAN tehtaista. Friisiä, reunuksia, kulta-
listoja, korkkimattoja, pinkopaperia ja -pahvia y. m., y. m.

Rakentajat huom.! ■ ■ **Rakentajat huom.!**

Hyviä rakennustarpeita:

vasoja, parruja, hirsiiä, riukuja, lankkuja, lautoja, telinelankkuja, halkoja y. m. myy

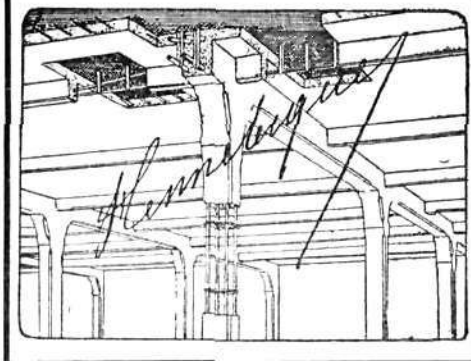
Helsingissä, Vladimirinkatu 11.
Puhelin 37 56 ja 65 41.

Niilo Ahlgren

Levittäkää

Kotitaidetta!

Puhelin
28 91

Puhelin
28 91

Aug. Kiökemeister

— Helsinki —

Suorittaa kaikenlaisia rautabetoni-konstruktioneja
„Hennebique systeemin“ mukaan.

Keskuslämmitys- ja ilmanvaihto-laitoksia!

Arvoisille rakennusherroille, arkkitehteille ja rakennusmestareille saan täten ilmoittaa, että nyt kun olen maailmankuulun toiminnan

Rietschel & Henneberg, G. m. b. H.

kanssa Berlinissä tehnyt sopimuksen yhteistyöstä, on minulla tilaisuus keskuslämmitys- ja ilmanvaihto-alalla suorittaa töitä uusimpain periaatteiden ja uusimpain kokemusten mukaan mitä tällä alalla on. Toiminimi Rietschel & Hennebergin monivuotinen kokemus sekä asema yhtenä mannermaan etevimmistä liikkeistä tällä alalla takaa kaikissa suhteissa ensiluokkaisen työn.
Suunnitelmia ja kustannusarvioita tehdään pyynnöstä.

Kunnioituksella:

Rob. Huber.

Helsinki.

== Tampereen ==

Höyrypuuseppätehdas Osakeyhtiö

valmistaa

Huonekaluja ja

Puusepäntöitä

Näyttelyvarasto Tampereella Puutarhakadun 16:sta.

Tampereen Rakennuskonttori

myy halvimmalla

Kalkkia, sammutettua ja sammuttamatonta.

Sementtiä, Lomma, Danmark ja Quinstorp.

Tulenkestäviä tiiliä ja savea.

Ikkunalasia, Tapettia, pinkopaperia ja pahvia.

Maalitarpeita ja **Värnissoja**.

Rakennustarpeita ja **Työkaluja**.

Konetarpeita ja **Öljyä**.

Rautatiekiskoja ja **J-rautoja**.

SÖRNÄISTEN HALKO- JA PUUTAVARALIIKE O. Y.

Tehdas, Konttori ja Varasto Fredriksberginkatu 13-15. Konttori puhelin 270. Varasto puhelin 6795.

MYYPi: Höylättyjä ja Höyläämättömiä sekä höyrykuivia lankkuja, lautoja, listoja y. m., y. m.

VALMISTAA: Karmia, ovia, ikkunoita, konttori ja myymälä-huoneustojen sisustuksia, toimittaa korjauksia rakennusalalla kokeneen rakennusmestarin johdolla sekä yleensä kaikkia puuteollisuusosalalle kuuluvia töitä.

MYYPi: Polttopuita, halkoja kokonaisina, sahattuina ja pilkottuna sekä kotiinajettuna.

VARASTO: Hylkylautoja, lankunpintoja, hirsiiä, vasa ja piiruja.

Kaikki nykyajan halvimpiin hintoihin.

TAITEELLINEN ASIOIMISTO Kluuvik. 3

- Huonekalukankaita ■ Mattoja ■ Verhoja ■
- Taideteollisuusesineitä ■

LIBERTY-silkkiä samettia

PIIRUSTUKSIA Piirustuspaperia

kopioitaan.

Sinikopioita

Valkokopioita

Ruskeakopioita

Kauniita ja jyrkkiä kopioita

Kalkiopaperia

Kalkiovaatetta

useita lajeja ja levyttä.

Valkokopioimis-paperia

□ □ Kaikista parasta ja halvinta □ □

ALLAN JOHNSON'ILLA

Puhelin 6181. Ankkurikatu 5. Puhelin 6181.

Helsingin Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikinkatu 3.

Haaraliike Sörnäisissä Hämeenkatu 2.

* * Rakennusaineita, Rautatavaraa, * *

* * Värejä ja Öljyä, Talouskaluja * *

Pyytäkää Hintailmoituksiamme!